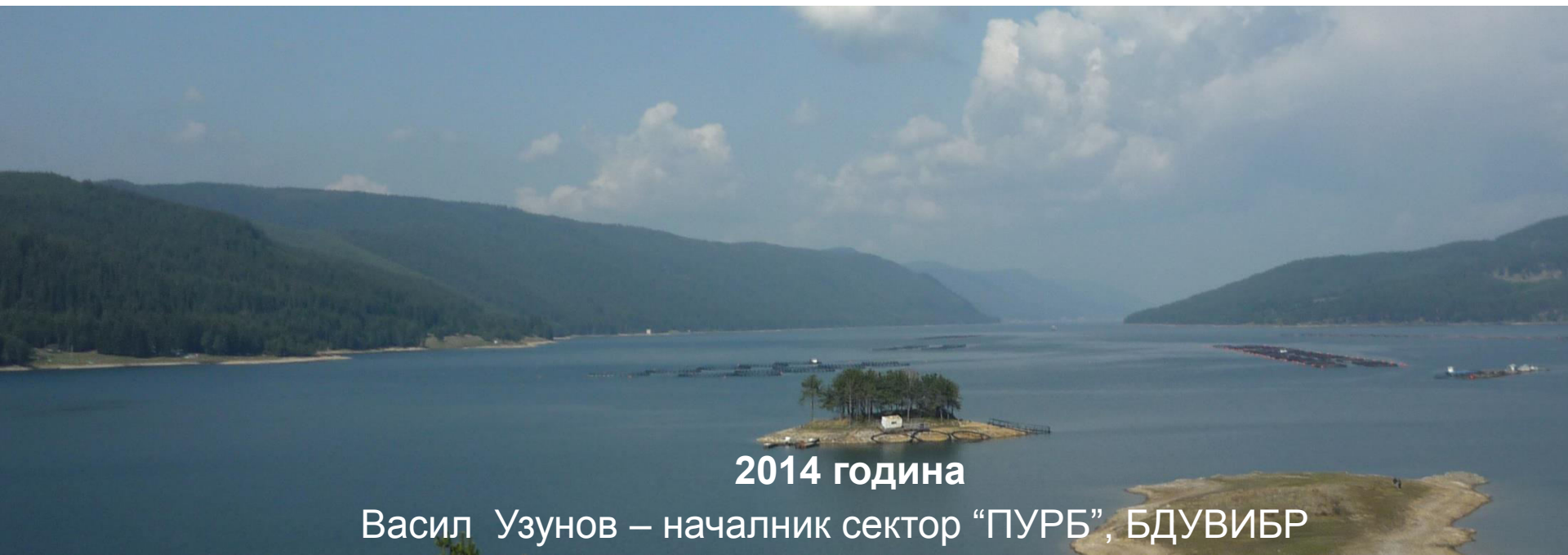

Междинен преглед на значимите проблеми в управлението на водите в Източнoбеломорски район

2014 година

Васил Узунов – началник сектор “ПУРБ”, БДУВИБР

Етапи от цикъла на планиране съгласно Рамковата директива по водите (РДВ) и Закона за водите (ЗВ):

- ☐ График и Работна програма за развитието на вторите Планове за управление на речните басейни (ПУРБ) в Източнoбеломорски район (ИБР)
- ☒ **Междинен преглед на значимите проблеми в управлението на водите**
- ☐ Проект на ПУРБ с проект на Програма от мерки
- ☐ Окончателен ПУРБ

- БДИБР е направила анализи и оценки, на база на които е изготвила списък със значимите проблеми в управлението на водите
- На база на консултациите със заинтересованите страни очакваме този списък да се промени (разшири, допълни, конкретизира) и това да послужи, като основа за предстоящите етапи от разработването на ПУРБ – най-вече на определянето на цели и мерки за постигането им.

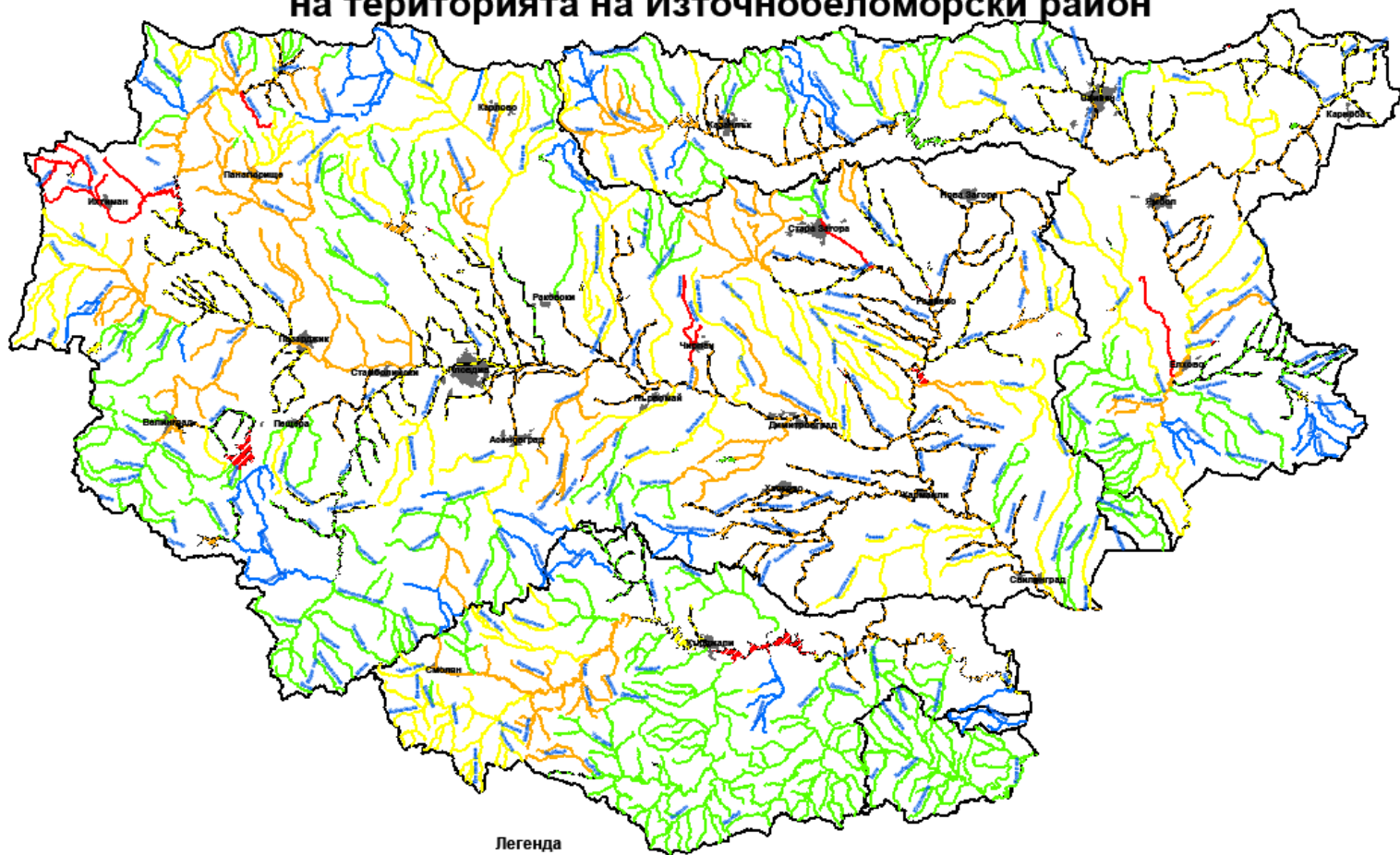
Идентифициране на значим проблем в управлението на водите

Поставяне на цели за постигане

Определяне на мерки

Междинен преглед на значимите проблеми в управлението на водите в Източнореломорски район, 2014 година

Екологично състояние/ потенциал на повърхностните водни тела на територията на Източнореломорски район

Легенда

Екологичен статус за категория "реки"

Екологично състояние

- много лошо
- лошо
- умерено
- добро
- отлично

Екологичен потенциал за категория "реки"

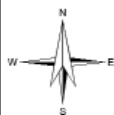
Екологичен потенциал

- лош
- умерен
- добър
- Населени места

Екологичен потенциал за категория "езера"

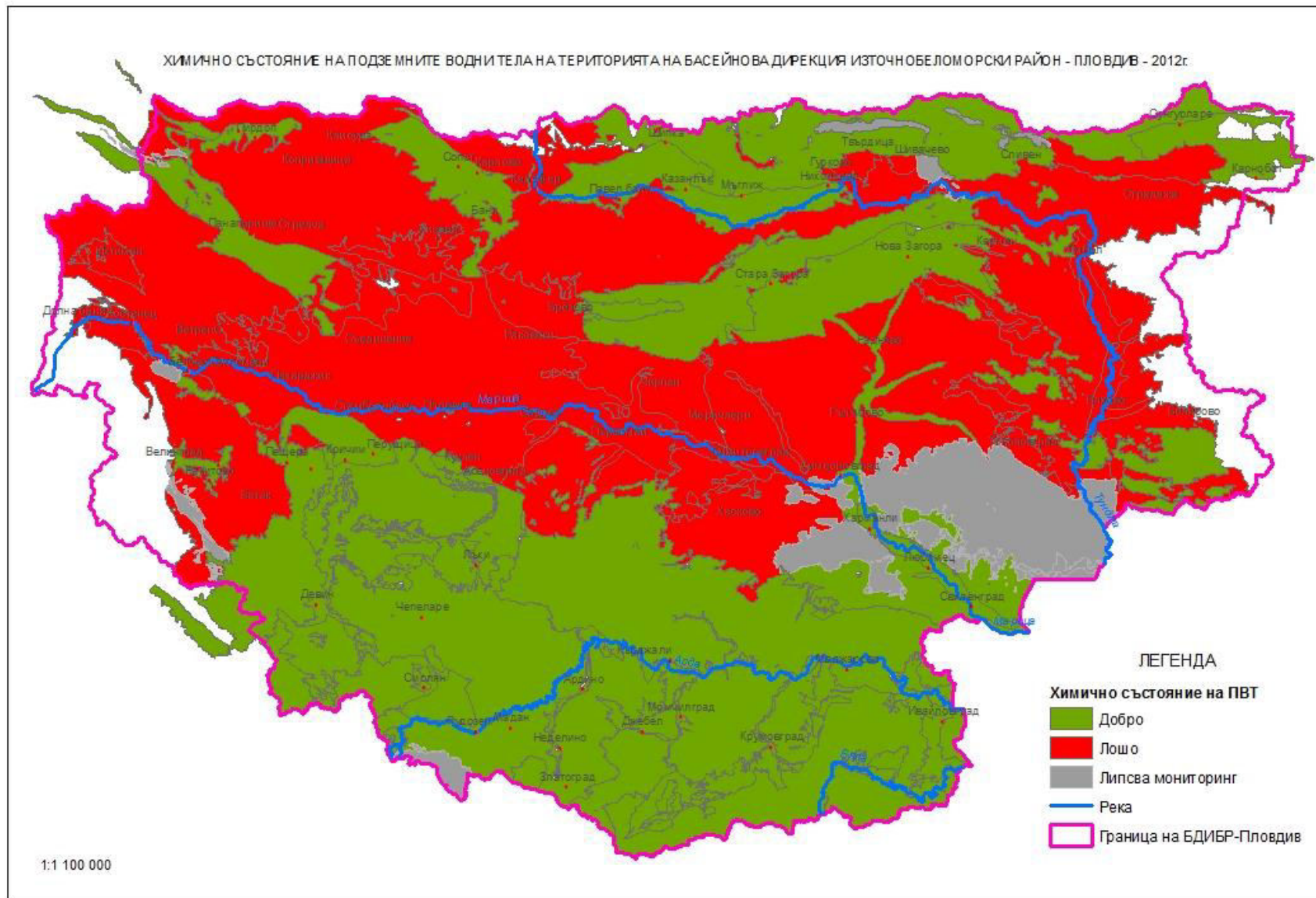
Екологичен потенциал

- много лошо
- лош
- умерен
- добър
- Речни басейни

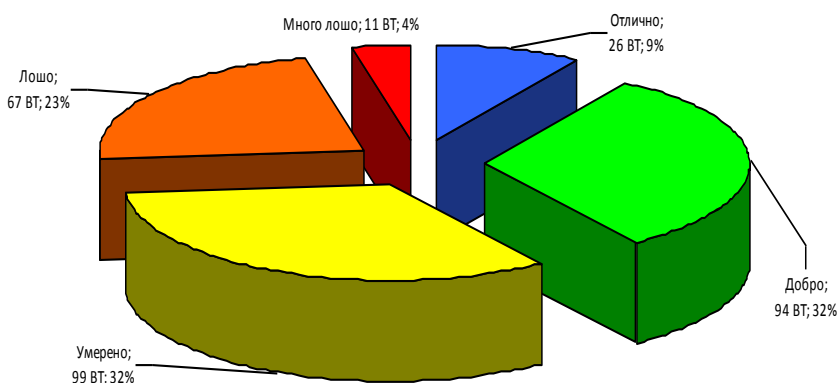
1:800 000

Междинен преглед на значимите проблеми в управлението на водите в Източнoбеломорски район, 2014 година

Екологично състояние на повърхностните води в ИБР (2012 година)

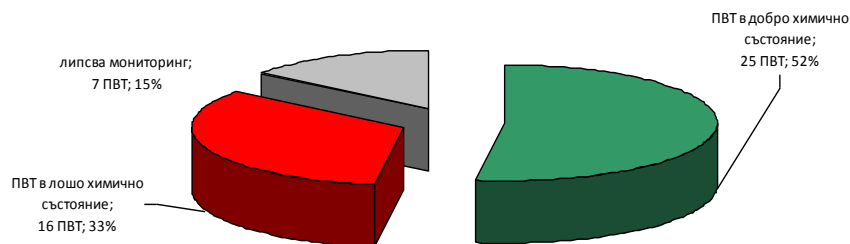

Замърсяване на повърхностни води с биогени и еутрофикация на стоящи води

- Замърсяването на повърхностните водни тела с биогени (азот и фосфор) оказва пряко въздействие върху тяхното екологично състояние/потенциал.
- 61% от ВТ на територията на ИБР са в по-лошо от добро състояние, което означава, че те изпитват пряко негативно въздействие от замърсяване с биогени.
- Основен източник на замърсяване на повърхностните ВТ с биогени на територията на ИБР са канализационните системи за отпадъчни води от населени места. Те формират 92-99% от общия товар за азот и фосфор. Останалият товар на азот и фосфор в ИБР се дължи на индустрията (хранително-вкусова, химическа промишленост и др.).
- Еутрофикацията в повърхностните ВТ в ИБР е сравнително ограничена и предимно свързана със заустване на отпадъчни води от населени места и развитие на сладководно рибовъдство в язовири - 29 ВТ.

Химично състояние на подземните водни тела в ИБР (2012 година)

Замърсяване с нитрати и фосфати на подземни води

- Най-големият проблем по отношение химичното състояние на подземните води в ИБР е завишеното съдържание на **нитрати** – 9 подземни водни тела от общо 48 в ИБР (19%) са с концентрации на релевантните стойности над стандарта за качество на подземните води.
- Показателят **фосфати** с концентрации на релевантните стойности над стандарт за качество на подземните води е завишен в 3 подземни водни тела (6%).
- Основните видове натиск, причиняващи проблема, са натискът от селското стопанство и натискът от населените места без канализация или с частично изградена канализация.

Основни източници на замърсяване на повърхностните водни тела със специфични замърсители и приоритетни вещества са отпадъчните води от индустриални емитери.

Химично замърсяване на повърхностни води

- Химичното замърсяване на повърхностните водни тела оказва пряко въздействие върху тяхното екологично състояние/потенциал (по съдържанието на специфични замърсители) и тяхното химично състояние (във връзка с наличието на приоритетни вещества).
- На територията на ИБР (за 2012 г.) 24 водни тела (8%) са в лошо екологично състояние (по съдържание на специфични замърсители) и 9 водни тела (3%) са в лошо химично състояние.
- Характерни специфични замърсители, които се установяват са нефтопродукти, желязо (Fe), манган (Mn), мед (Cu), цинк (Zn), арсен (As), хром III (Cr III), хром VI (Cr VI), а приоритетни вещества, които предизвикват лошо химично състояние са кадмий (Cd), олово (Pb) и никел (Ni).

Замърсяване на подземни води с химични вещества

- За 2 подземни водни (4%) от общо 48 тела са констатирани повишени концентрации на тежки метали над стандарта за качество (никел, желязо и манган).
- В по-голям брой подземни ВТ са установени възможни източници на замърсяване с тежки метали.
- Някои от установените повишени концентрации на химични вещества са от природен произход (конкретно за манган и желязо), а вероятни източници на химично замърсяване са: индустриалните площадки; депата за отпадъци; старите депа; нерегламентираните сметища; минната дейност; площадките за депониране на отпадъци – и хвостохранилищата.

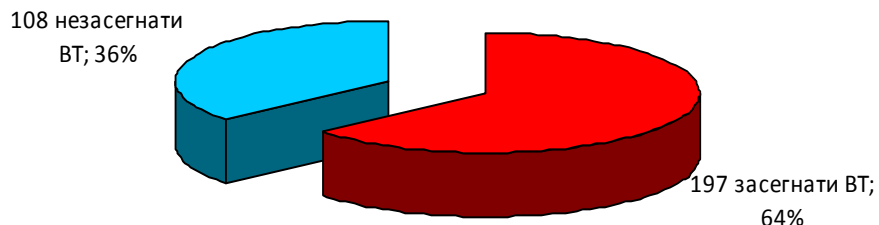
- Разрешените количества за водовземане от подземни води представляват 46% от изчисления разполагаем ресурс, а реално черпените количества са 16% от изчисления разполагаем ресурс.

Водовземане и изменение на воден отток

- Проблемът е свързан с прекомерното използване на вода от реки, язовири и подземни води (*за питейно-битови нужди, напояване, производство на ел. енергия, промишлени нужди, охлаждане, отглеждане на аквакултури и водовземане за минни дейности*), което оказва значимо влияние върху оттока на повърхностните води и дебита на подземните води.
- Въздействие от водовземане има върху 64 повърхностни водни тела в ИБР (21% от всички ВТ), като най-голям дял от тях са в басейна на р. Марица - 43ВТ, в басейна на р. Тунджа - 11ВТ и басейна на р. Арда - 10 ВТ.
- Разрешените за водовземане количества от **повърхностни води** (без разрешените за водовземане с цел производство на електроенергия) за нито една от реките не превишава 15% от ресурса.
- Реално черпените количества са **18.6%** от разполагаемия ресурс.

Значимост на натиска от физични модификации върху повърхностните ВТ в ИБР

Физични модификации

Това са промени във водните тела в резултат от човешка дейност, например защитни съоръжения против наводнения, прагове и преградни съоръжения в реките, изменение на естествената форма на речните корита и други. Тези модификации заедно с нарушения естествен отток могат да причинят прекомерно натрупване на наносни отложения и загуба на местообитания.

Направена е оценка на следните видове физични модификации:

- Диги и корекции в урбанизирани територии – 115ВТ
- Миграционни бариери – 113ВТ
- Завирени участъци – 109 ВТ
- Добив на инертни материали – 52ВТ
- Укрепване на речни брегове - незначителни участъци

- Направени са предложения за мерки:

- ☒ Изготвяне и прилагане на план за действие за инвазивен вид **мида зебра**
- ☒ Обследване на водните тела за степента на инвазия на чужди видове растения и животни.

Инвазивни неместни видове

- Идентифицирани са най-опасните чужди инвазивни видове, разпространени в ИБР:
 - ☒ *Corbicula fluminea* (азиатска корбикула)
 - ☒ *Dreissena polymorpha* (зеброви миди)
 - ☒ *Pseudorasbora parva* (псевдоразбора)
 - ☒ *Lepomis gibbosus* (слънчева рибка)
- Определени са повърхностните водни тела, в които са регистрирани чужди инвазивни видове животни.

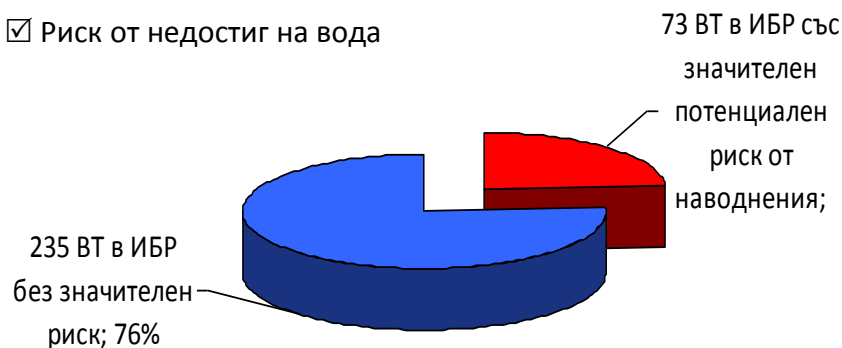
Определените райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН) са с обща дължина 1078,332 км, като по басейни са:

- р. Марица: 18 РЗПРН с обща дължина 806 км;
- р. Тунджа: 5 РЗПРН с обща дължина 206 км;
- р. Арда: 8 РЗПРН с обща дължина 66 км.

Риск от наводнения и вредно въздействие върху водите от изменения на климата

Очаквани въздействия върху водите вследствие измененията на климата са:

- ☒ Промени в режима на оттока във връзка със снеготопенето
- ☒ Повишено търсене на вода
- ☒ Влошено качество на водите
- ☒ Повишена еутрофикация и други неблагоприятни последици за качеството на повърхностните и подземни води
- ☒ Риск от замърсяване на водоизточници и зони за защита на водите
- ☒ Риск от наводнения
- ☒ По-голям воден стрес
- ☒ Риск от недостиг на вода

Вашето мнение е важно за нас!

- Кой са най-големите предизвикателства, пред които считате, че са изправени водите в ИБР?
- Съгласни ли сте с начина, по който в документа са описани значимите проблеми в управлението на водите и как те засягат водите и обществото?
- Има ли други значими проблеми в управлението на водите на ИБР, които не са идентифицирани? Кой са те?
- Как според Вас могат и трябва ли да бъдат решени тези проблеми? Съгласни ли сте с предложените мерки или имате друго мнение?
- Кой от идентифицираните проблеми според Вас трябва да се реши първо с оглед на голямата му важност?

Пълният документ "Междинен преглед на значимите проблеми в управлението на водите в ИБР" е публикуван в секция "Консултации", подсекция "ПУРБ" на сайта на БДИБР – www.earbd.org

Изпращайте Вашите становища:

- По пощата на адрес:
4000 Пловдив, Централна поща, ПК 307
- В деловодството на БДИБР:
4000 Пловдив, ул. "Янко Сакъзов" № 35, ет.2
- По електронна поща:
bd_plovdiv_public@abv.bg
- По факс: **032/60 47 21**
- По телефона:
032/60 47 48 - гл. експерт Милослава Михайлова

БЛАГОДАРЯ ВИ ЗА ВНИМАНИЕТО!

